

EMPIRE WITHOUT KING

ABOUT EARLY IRANIAN POLITICAL IDEAS

Manuchehr Jamali

ISBN 1 899167 86 2
LONDON 2001

جوینده ۳۰۰

او، در چشمه ضمیر اوست، و سراسر بینش انسان، از همین سرچشمه میزاید. با پیوستن به آنکه در ضمیر انسانست، و همزاد و سایه و پری اوست (در هادخت نسل، دین اوست)، انسان میتواند مانند او، جهان را چون نقشی در پیش خود داشته باشد که با قلم مویش، صفتی از آن میکاهد و صفتی بر آن میافزاید. برای گواه آوردن بر سخنان بالا، همین بس که به «عضو رابط بین جنین و رحم مادر که جنین بوسیله آن تغذیه میشود»، جفت گفته میشود. در گیلکی به جفت زن زانو، دیز هم میگویند که به آن هم خواهیم پرداخت. به همین جفت، در کردی «یاوزه» هم گفته میشود. بنا بر بدایع اللغة «پرده ایست از گوشت و پوست که بر دور بچه دان زن می پیچد بعد از آنکه بچه بوجود میآید و متولد میشود، همان پرده از دور بچه دان جدا میگردد و برون میآید....». ولی یاور دسته هاون است، و بنا بر برهان قاطع، نام روز دهم از هرماه است که روز آبان است. آبان همان آناهیت است، و میدانیم که آناهیت (آبان یشت، پاره ۲): «اوست که تخمه همه مردان را پاک کند و زهدان همه زنان را برای زایش از آلالیش بیالاید. اوست که زایمان همه زنان را آسانی بخشد و زنان بار دار را به هنگامی که بایسته است، شیر در پستان آرد». و «یافر» هم که همان واژه یاور است، بنا بر جهانگیری، نام «بازیگر» است و سراج گوید، بعضی رقاص نیز گفته اند. البته آناهیت را در نقوش روی ظروف نقره دوره ساسانی که یافته اند، در حال رقص میتوان یافت. ولی یاور که در اوستا یاورنا yaavarena است، دسته هاون است. دسته هاون با هاون، همان واژه «گواز» هستند. و هاون، همان آسمان است، که در سانسکریت و انگلیسی heaven به همین معنی باقی مانده است، که سپس تبدیل به ناقوس کلیسا شده است. آهنگ نای و کوبه هاون، بیان مفهوم «گواز= جفت» موسیقی در آفرینش جهان بوده اند. جهان هر روز از نو با آهنگ نای و کوبه هاون، زائیده میشود.